

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

11 בדצמבר 2019

839

י"ג בכסלו התש"ף

עמוד

4. הצעת חוק התפוזרות הכנסת העשרים ושתיים והקדמת הבחירות, התש"ף-2019
5. הצעת חוק הבחירות לכנסת העשרים ושלוש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם הוועדה המיוחדת לעניין הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים ושתיים של הכנסת:

הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים ושתיים והקדמת הבחירות, התש"ף-2019*

1. הכנסת העשרים ושתיים תתפזר לפני גמר כהונתה.
2. הבחירות לכנסת העשרים ושלוש יתקיימו ביום ו' באדר התש"ף (2 במרס 2020).
3. תחילתו של חוק זה ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019).

ד ב ר י ה ס ב ר

בחירות סמוכות זו לזו שבהן לא כוננה ממשלה, מוצע לפזר את הכנסת העשרים ושתיים ולקיים בחירות חדשות לכנסת העשרים ושלוש ביום ו' באדר התש"ף (2 במרס 2020), כך שתקופת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש תימשך 82 ימים במקום 90 ימים.

ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019) תסתיים התקופה שנקצבה בחוק-יסוד: הממשלה לשם הרכבת ממשלה שתכהן מכוח אמון הכנסת, ותחל תקופת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש. לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, תקופת הבחירות לכנסת נמשכת כ-90 ימים. בנסיבות החריגות שנוצרו, ולאחר שתי מערכות

יוזמים: חברי הכנסת אבי ניסנקורן, מכלוף מיקי זוהר, מאיר כהן, שלמה קרעי, צבי האוזר

* הצעת חוק מס' 1419/22/פ (מספר פנימי: 2084458); הועברה לוועדה ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019).

הצעת חוק הבחירות לכנסת העשרים ושלוש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019*

פרק א': הוראות מיוחדות לעניין הבחירות לכנסת העשרים ושלוש

סימן א': מטרה ותחולה

1. מטרתו של פרק זה לקבוע הוראות מיוחדות הדרושות לשם היערכות לקיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, בשל המועד שנקבע לבחירות וסמיכות הזמנים הרבה בין מערכת הבחירות האמורה למערכות הבחירות לכנסת העשרים ואחת ולכנסת העשרים ושתיים.
2. הוראות פרק זה יחולו לעניין הבחירות לכנסת העשרים ושלוש.

סימן ב': קיצור תקופת הבחירות

3. חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן - חוק הבחירות לכנסת), ייקרא כך שבמקום האמור בסעיף 142 יבוא:
"כל מקום שחוק זה קובע שפעולה מסוימת תיעשה מספר מסוים של ימים לפני יום הבחירות, רשאי יושב ראש הוועדה המרכזית להאריך את המועד לביצוע אותה פעולה עד לעשרה ימים נוספים; החלטת היושב ראש תפורסם באתר האינטרנט של הוועדה המרכזית וכן בעיתונות, כפי שיחליט יושב ראש הוועדה המרכזית".

4. חוק המפלגות, התשנ"ב-1992², ייקרא כך:

(1) בסעיף 4 -

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בתקנות שנקבעו לפי סעיף 33 לעניין הדרך להוכחת עמידה בדרישת האזרחות הקבועה בסעיף 2, הרשם רשאי לבדוק, בעצמו או על ידי מי מטעמו, אם מייסד מפלגה הוא אזרח ישראלי בעת הגשת בקשה לרישום מפלגה לפי סעיף זה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ארבעה עשר ימים" יבוא "ארבעה ימים";

ד ב ר י ה ס ב ר

הבחירות לכנסת העשרים ושלוש בנושאים אלה: קיצור תקופת הבחירות, ועדת הבחירות, ניהול הבחירות ומימון בחירות.

סימן ב': קיצור תקופת הבחירות

מוצעים תיקונים נוכח קיצור תקופת הבחירות כאמור.

סעיף 3 מוצע להסמיך את יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת (להלן - יושב ראש הוועדה המרכזית) לדחות מועדים לביצוע פעולות שקובע חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן - חוק הבחירות לכנסת), בעשרה ימים לכל היותר.

סעיף 4 מוצע לאפשר למי שמעוניין להקים מפלגה חדשה ולהתמודד במסגרתה בבחירות לכנסת העשרים ושלוש לעשות כן באמצעות תיקון חוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן - חוק המפלגות). מוצע כי הודעה על הגשת הבקשה לרישום מפלגה תפורסם בתוך ארבעה ימים מהגשתה, במקום בתוך ארבעה עשר ימים כפי שקובע

כללי ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019) תסתיים התקופה שנקצבה בחוק-יסוד: הממשלה לשם הרכבת ממשלה שתכהן מכוח אמון הכנסת, ותחל תקופת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש. לפי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, תקופת הבחירות לכנסת נמשכת כ-90 ימים. בנסיבות החריגות שנוצרו לאחר שתי מערכות בחירות סמוכות שבהן לא כוננה ממשלה, ונוכח העובדה שמוצע לפזר את הכנסת העשרים ושתיים ולקיים בחירות חדשות לכנסת העשרים ושלוש ביום ו' באדר התש"ף (2 במרס 2020) (הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים ושתיים והקדמת הבחירות, התש"ף-2019, המתפרסמת בחוברת זו), מוצעים תיקונים הנובעים מקיצור תקופת הבחירות מ-90 ימים ל-82 ימים וכן מסמיכותן של שלוש מערכות הבחירות.

פרק א': הוראות מיוחדות לעניין הבחירות לכנסת העשרים ושלוש

בפרק זה מוצעות הוראות שעה שיחולו לעניין

* הצעת חוק מס' 1420/22/פ (מספר פנימי: 2084459); הועברה לוועדה ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019).

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103; התשע"ח, עמ' 714.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 190; התשע"ט, עמ' 223.

(2) בסעיף 6 -

- (א) בסעיף קטן (ב), במקום "שלושים ימים" יבוא "עשרה ימים";
(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "ההתנגדות או לדחותה" יבוא "וימסור על כך הודעה לבאי כוח הצדדים בתוך שבעה ימים מיום שהוגשה".

5. חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959³, ייקרא כך:

תיקון חוק
הבחירות (דרכי
תעמולה)

- (1) בסעיף 2, במקום "90" יבוא "82";
(2) בסעיף 10(ב)(4), במקום "שלושת החודשים" יבוא "82 הימים";
(3) בסעיף 10(א), בהגדרה "תקופת הבחירות", בפסקה (1), במקום "90" יבוא "82".

סימן ג': ועדת הבחירות

6. פרשנות
למונחים בסימן זה תהיה המשמעות שיש להם בחוק הבחירות לכנסת.
7. העסקת עובד
רשות ציבורית
בוועדת בחירות
לשם קיום
הבחירות לכנסת
העשרים ושלוש
- (א) הועסק עובד רשות ציבורית בוועדת בחירות לשם קיום הבחירות לכנסת העשרים ואחת או הבחירות לכנסת העשרים ושניים וביקש המנהל הכללי של הוועדה המרכזית, או מי שהוא הסמיך לכך, להעסיקו בוועדת בחירות לשם קיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, והעובד מסכים לכך, לא תמנע הרשות הציבורית, במישרין או בעקיפין, את העסקתו כאמור; בסעיף זה, "רשות ציבורית" - כמפורט להלן:
- (1) הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;
(2) לשכת נשיא המדינה;

ד ב ר י ה ס ב ר

התקשרויות במכרזים וסדרי הבחירות. הוראות אלה נועדו לסייע לוועדה להתמודד עם קשיים מינהליים ולוגיסטיים שנובעים מסמיכות הזמנים, לגייס בקלות ובמהירות עובדים המיומנים בעבודת ועדת הבחירות ולהבטיח את תקינות הבחירות וקיומן כדין.

היום, וכי התנגדות לבקשה לרישום מפלגה תוגש בתוך עשרה ימים מיום פרסום ההודעה על הגשת הבקשה, במקום בתוך שלושים ימים כפי שקבוע היום. עוד מוצע לקבוע כי רשם המפלגות ימסור לבאי כוח הצדדים את החלטתו בדבר ההתנגדות בתוך שבעה ימים מיום שהוגשה.

סעיף 7 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת (להלן - הוועדה המרכזית) מגייסת עובדים זמניים רבים לתקופת הבחירות, ושיעור ניכר מהם הם עובדי רשויות ציבוריות. נוכח סמיכות תקופת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש לשתי תקופות הבחירות שקדמו לה והצורך של ועדת הבחירות המרכזית לגייס עובדים מיומנים שמכירים את העבודה, מוצע לקבוע כדלקמן: רשויות ציבוריות (הממשלה ומשרדי הממשלה, לשכת נשיא המדינה, הכנסת, מבקר המדינה, רשויות מקומיות ותאגידים שהוקמו בחוק), לא יוכלו למנוע מעובדיהן שהועסקו על ידי ועדת בחירות לשם קיום הבחירות לאחת משתי הכנסות הקודמות את האפשרות לעבוד בוועדות בחירות לשם קיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש. זאת, ככל שוועדת בחירות תידרש לעובדים אלה והעובדים יסכימו לכך.

כדי למנוע עיכוב בהליך רישום המפלגה, מוצע לאפשר לרשם המפלגות לבדוק, בעצמו או על ידי מי מטעמו, אם מייסד מפלגה עומד בדרישת האזרחות הקבועה בסעיף 2 לחוק המפלגות, במקום הדרישה הקיימת כיום בתקנה 1 לתקנות המפלגות (רישום ודיווח), התשנ"ג-1993, להוכחת עמידה בדרישת האזרחות באמצעות קבלת אישור ממשרד הפנים.

סעיף 5 מוצע לתקן את חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, ולקבוע כי האיטורים וההגבלות בעניין תעמולת בחירות הקבועים בו וחולו ביום הבחירות וב-82 הימים שקדמו ליום הבחירות, במקום ב-90 הימים שקדמו לו כפי שקבוע היום.

סימן ג': ועדת הבחירות

ההסדר המוצע יחול רק על עובד שהועסק בוועדת הבחירות המרכזית או בוועדת בחירות אזורית באחת משתי מערכות הבחירות הקודמות ומבקשים להעסיקו שנית באחת מוועדות הבחירות.

מאחר שמערכות הבחירות לכנסת העשרים ואחת, לכנסת העשרים ושניים ולכנסת העשרים ושלוש מתקיימות סמוך מאוד זו לזו, ובהתחשב בנסיבות החריגות שנוצרו, מוצע לקבוע הוראות מיוחדות הדורשות לשם היערכות ועדת הבחירות המרכזית לקיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש בעניין העסקת עובדים, תקציב הוועדה,

כדי לאזן בין צורכי ועדת הבחירות ובין צורכי העבודה השוטפים של הרשויות הציבוריות, מוצע לסייג

³ ס"ח התשי"ט, עמ' 138: התשע"ח, עמ' 677.

- (3) הכנסת;
- (4) מבקר המדינה;
- (5) רשות מקומית;
- (6) תאגיד שהוקם בחוק.

(ב) עובד רשות ציבורית יעדכן את הממונה עליו בדבר פנייה אליו כאמור בסעיף קטן (א) מיד לאחר קבלתה, אם בכוונתו להיענות לבקשה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), יושב ראש הוועדה המרכזית רשאי להיענות לבקשת הרשות הציבורית שלא להעסיק עובד שלה כאמור באותו סעיף קטן, בין היתר בהתחשב ביכולתה של ועדת הבחירות שבה מתבקשת העסקתו לבצע את תפקידה כאמור בסעיף 1 ובצורכי הרשות הציבורית, ובכלל זה יכולתה לבצע משימות בהיעדר העובד.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), לעניין עובדי הכנסת, הודיע יושב ראש הכנסת למנהל הכללי של הוועדה המרכזית כי בשל צורכי הכנסת, ובכלל זה היכולת לבצע משימות בהיעדר העובד, יש קושי ממשי בהיעדרותו מעבודתו, ולא הגיעו יושב ראש הכנסת והמנהל הכללי של הוועדה המרכזית להסכמה - לא יועסק העובד בוועדת בחירות; סמכות יושב ראש הכנסת לפי סעיף קטן זה אינה ניתנת לאצילה.

(ה) (1) רשות ציבורית לא תפטר עובד כאמור בסעיף קטן (א) שהועסק על ידי ועדת בחירות לשם קיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש ולא תפגע בתנאי העסקתו בשל כך.

(2) היעדרות מעבודה לרגל העסקה בוועדת בחירות לשם קיום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש כאמור בסעיף קטן (א) לא תיראה כהפסקה ברציפות עבודתו ולא תפגע בזכויות התלויות בוותק של העובד אצל הרשות הציבורית.

8. החלטת יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 4 לחוק הבחירות לכנסת העשרים ושתיים (הוראות מיוחדות לעניין ועדת הבחירות), התשע"ט-2019, תחול, בשינויים המחויבים, גם על שכר עובדים בוועדת בחירות לעניין הבחירות לכנסת העשרים ושלוש.

שכר עובדים
בוועדת בחירות

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע הוראות שימנעו את פיטוריו של עובד שיבקש להיענות לפנייה מצד הוועדה המרכזית, או פגיעה בתנאי העסקתו, והוראה שתבהיר שהיעדרותו של העובד לשם עבודה בוועדת בחירות לא תפגע בזכויות התלויות בוותק (סעיף קטן (ה)).

סעיף 8 רבים מהעובדים בוועדת בחירות הם כאמור עובדים זמניים המגויסים לתקופת הבחירות לתפקיד מסוים ודרושים בשל מיומנותם באותו תפקיד. נוכח סמיכות מערכות הבחירות ונוכח נחיצותם של עובדים אלה להיערכות לקיום הבחירות, מוצע לאפשר קביעת תמריץ להעסקת עובדים בתקופה זו. כך, מוצע כי קביעתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית בדבר העלאה אחידה בשכר לכלל העובדים בוועדת בחירות לקראת הבחירות לכנסת העשרים ושתיים, בשיעור של 32%, תחול גם לעניין עובדים בוועדת בחירות לקראת הכנסת העשרים ושלוש.

הוראה זו ולקבוע כי לפי פנייה מצד הרשות הציבורית, יושב ראש הוועדה המרכזית יהיה רשאי למנוע את גיוס העובד לוועדת בחירות לאחר שהביא בחשבון את יכולתה של ועדת הבחירות שבה מבוקש להעסיקו למלא את תפקידה לקראת הבחירות הקרובות לכנסת מצד אחד, ואת הצרכים של הרשות הציבורית, ובכלל זה את היכולת של עובד אחר של הרשות הציבורית למלא את התפקיד, מצד אחר (סעיף קטן (ג)).

לעניין עובדי הכנסת, בשל העובדה כי עובדים רבים מבין עובדי הכנסת הועסקו במערכות הבחירות הקודמות בוועדות בחירות, מוצע לקבוע הסדר ייחודי לעניין העסקתם בוועדות הבחירות במערכת הבחירות הקרובה, שלפיו בהיעדר הסכמה בין יושב ראש הכנסת והמנהל הכללי של הוועדה המרכזית לגבי העסקת העובד - הוא לא יועסק בוועדת בחירות (סעיף קטן (ד)).

⁴ ס"ח התשע"ט, עמ' 338.

9. תקציב ועדת הבחירות המרכזית (א) על אף האמור בסעיף 134 לחוק הבחירות לכנסת, תקציב ועדת הבחירות המרכזית לבחירות לכנסת העשרים ושלוש יהיה שווה לתקציב ועדת הבחירות המרכזית לבחירות לכנסת העשרים ושתיים לסעיפיו, לרבות השינויים שנערכו בו בהתאם להוראות סעיף 134 לחוק הבחירות לכנסת; אוצר המדינה יעמיד כספי תקציב זה לרשות יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, והוא יהיה ממונה על הוצאתם.
- (ב) על הצעה של ועדת הבחירות המרכזית לתוספת תקציב על התקציב האמור בסעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף 134 לחוק הבחירות לכנסת.
10. על אף האמור בהוראות לפי חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992⁵ -
- (1) התקשרות ועדת הבחירות המרכזית בחוזה לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, אינה טעונה מכרז, אם היא התקשרות שוויה אינו עולה על 120,000 שקלים חדשים; ואולם, בכל תקופה רצופה של שנים עשר חודשים שתחילתה ביום התפזרות הכנסת העשרים ושתיים לא תתקשר ועדת הבחירות המרכזית עם מתקשר מסוים בלא מכרז לפי פסקה זו בהתקשרויות בסכום כולל העולה על 200,000 שקלים חדשים, ובמניין זה יבואו גם התקשרויות שנכרתו בתקופה האמורה כהתקשרות המשך להתקשרות שנעשתה במקורה לפי פסקה זו;
- (2) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית רשאי לקבוע הוראות מחורגות מהוראות לפי החוק האמור לעניין מועדים ודרכי פרסום.
- סימן ד': ניהול הבחירות לכנסת העשרים ושלוש**
11. תיקון חוק הבחירות לכנסת חוק הבחירות לכנסת ייקרא כך:
- (1) בסעיף 21(ז), במקום "שש עשרה" יבוא "שבע עשרה";
- (2) בסעיף 21א, בסופו יבוא:
- "ג) מי שביום הבחירות הוא בן עשרים ואחת ומעלה כשיר להיות מזכיר ועדת קלפי";
- (3) בסעיף 91, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

9 סעיף נוכח הצורך של הוועדה המרכזית להיערך בדחיפות לקיומן של הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, מוצע לחרוג מהסדר שבסעיף 134 לחוק הבחירות לכנסת, ולפיו ועדת הכספים של הכנסת מאשרת את תקציבה של הוועדה המרכזית. לפי המוצע, תקציב הוועדה המרכזית לשם קיום הבחירות הקרובות יהיה שווה בהיקפו ובחלוקתו לסעיפים לתקציב הבחירות לכנסת היוצאת, לרבות התוספות שאישרה ועדת הכספים לפי סעיף 134 לחוק הבחירות לכנסת. אם תידרש תוספת תקציב על התקציב האמור, יחולו עליה הוראות סעיף 134 האמור, כלומר, הוועדה המרכזית תגיש הצעת תוספת תקציב לאישור ועדת הכספים של הכנסת.

10 סעיף מאחר שהוועדה המרכזית טרם הספיקה לערוך את הרכש המרכזי לציוד ולטובין הנדרשים לשם פעילותה בתקופה הקרובה, מוצע לקבוע הוראות שיאפשרו גמישות רבה יותר בתחום דיני המכרזים:

סימן ד': ניהול הבחירות לכנסת העשרים ושלוש

מוצע לקבוע הוראות מיוחדות לעניין ניהול הבחירות הקרובות, כחלק מהפקת הלקחים ממערכות הבחירות הקודמות ולשם ייעולו וטיובו של תהליך הבחירות ככל האפשר בפרק הזמן הקצר בין מערכות הבחירות.

11 סעיף תפקיד של חבר ועדת קלפי הוא תפקיד שאחריות רבה בצידו. לפיכך, ובשים לב לפרק הזמן הקצר שנותר לאיתור חברי ועדות קלפי עד למועד הבחירות הקרובות, מוצע להעלות את הגיל המזערי למינוי לחבר ועדת קלפי משש עשרה לשבע עשרה (פסקה (1)).

1. מוצע להגדיל את סכום ההתקשרות שלגביה קיים פטור ממכרז מ-50,000 שקלים חדשים ל-120,000 שקלים

⁵ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114.

"(ב) שוטר שהצביע כאמור בקלפי לחיילים וזיהה את עצמו באמצעי זיהוי כאמור בסעיף 74, יציג ליושב ראש ועדת הקלפי את התעודה שניתנה לו לפי סעיף 95(א).";

בסעיף 95, במקום סעיפים קטנים (א) עד (ו) יבוא:

"(א) שוטר רשאי להצביע בכל קלפי בדרך שבה מצביע בקלפי מזכיר ועדת הקלפי לפי סעיף 116יח, ובלבד שזיהה את עצמו בפני מזכיר ועדת הקלפי באמצעות תעודת השוטר שלו או שזיהה את עצמו באמצעי זיהוי כאמור בסעיף 74 והציג למזכיר ועדת הקלפי תעודה אחרת שהונפקה לו על ידי ועדת הבחירות המרכזית."

12. (א) הוראות הבחירות לכנסת (הוראות שעה לבחירות לכנסת העשרים ושתיים), התשע"ט-2019, שקבעה ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 145(ד) לחוק הבחירות לכנסת, יעמדו בתוקפן עד פרסום תוצאות הבחירות לכנסת העשרים ושלוש.

(ב) בתקופה של 22 ימים שתחילתה 82 ימים לפני יום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, יקרא את סעיף 145 לחוק הבחירות לכנסת כך שבמקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) יושב ראש הוועדה המרכזית רשאי ליתן הוראות שעה בעניינים האמורים בסעיף קטן (א); הוראות לפי סעיף קטן זה יכולות להיות כלליות או לחול על אזורים בחירות או ועדות בחירות מסוימים; הן יפורסמו או יובאו לידעת הנוגעים בהן כפי שיושב ראש הוועדה המרכזית ימצא לנכון; הן אינן טעונות פרסום ברשומות."

13. חוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות, התשנ"ו-1996⁶, ייקרא כך:

(1) בהגדרה "תקופת הבחירות", במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) תקופה של 45 ימים המסתיימת ביום פרסום תוצאות הבחירות לפי סעיף 11 לחוק-יסוד: הכנסת";

ד ב ר י ה ס ב ר

ונוכח הגמישות הנדרשת לוועדת הבחירות המרכזית והצורך לתקן הליכים מינהליים של הבחירות וטפסים שנקבעו בתקנות הבחירות לכנסת, התשל"ג-1973, מוצע לקבוע שלקראת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש תהיה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית הסמכות לקבוע הוראות שעה בעניינים האמורים בתקופה של 22 ימים שתחילתה 82 ימים שלפני יום הבחירות לכנסת העשרים ושלוש (סעיף קטן (ב)).

סעיף 13 חוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות, התשנ"ו-1996, קובע את הסדרי המיסוי הנוגעים לתשלומים לעובדים המועסקים בתקופת הבחירות לשם הבחירות. החוק קובע הקלות במיסוי לעניין תשלומים שמקבלים עובדים עד לסכום השווה היום ל-8,800 שקלים חדשים. לעניין זה מוגדרת "תקופת הבחירות" כתקופה של 30 ימים שמסתיימת 3 ימים לאחר היום שבו נערכות הבחירות. מלקחים שהופקו ממערכות הבחירות האחרונות עולה כי עבודתם של העובדים האמורים נדרשת זמן ממושך יותר. לפיכך ונוכח ההעלאה המוצעת בשכרם של העובדים ב-32%, מוצע לקבוע כי תקופת הבחירות לעניין זה תוגדר כתקופה של 45 ימים המסתיימת ביום פרסום תוצאות הבחירות וכי הסכום שעליו יחולו הסדרי המיסוי המקילים יהיה שווה ל-11,700 שקלים חדשים.

מזכיר ועדת קלפי אחראי לניהול תקין של הקלפי. כדי להבטיח מינוי לתפקיד של אנשים מנוסים ובעלי כישורים מתאימים, מוצע לקבוע כי הגיל המזערי למינוי יהיה עשרים ואחת (פסקה (2)).

אחד החריגים לעקרון הריתוק לקלפי הוא היכולת של שוטרים להצביע בכל קלפי כנגד הצגת תעודת הצבעה לשוטר שמונפקת להם על ידי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית. מדובר במנגנון הצבעה מורכב, וכדי לפשטו מוצע לאפשר לשוטרים להצביע בכל קלפי בדרך שבה מצביע מזכיר ועדת קלפי, קרי באמצעות המנגנון של מעטפות כפולות (פסקאות (3) ו-(4)).

סעיף 12 סעיף 145 לחוק הבחירות לכנסת מקנה לוועדה המרכזית, ב-60 הימים שלפני יום הבחירות, סמכות לקבוע הוראות שעה בעניינים הנוגעים לסדרי הבחירות ומנויים ברשימה באותו סעיף. לקראת הבחירות לכנסת העשרים ושתיים קבעה הוועדה המרכזית הוראות שעה כאמור בעניינים אלה: שמירת הסדר במקום הקלפי; התאמות בטפסים; נוכחות במקום הקלפי. מוצע לקבוע שהוראות השעה האמורות יעמדו בתוקפן עד לפרסום תוצאות הבחירות לכנסת העשרים ושלוש (סעיף קטן (א)).

כמו כן, מאחר שמערכות הבחירות סמוכות זו לזו,

⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 236: התשס"ח, עמ' 594.

⁷ ס"ח התש"ח, עמ' 69.

(2) בהגדרה "תשלום", במקום הסכום הנקוב בה יבוא "11,700 שקלים חדשים".

סימן ה': מימון הבחירות

14. (א) לעניין הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, יקראו את חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973⁸ (להלן - חוק המימון), כך:

מימון מפלגות -
חישוב הוצאות
בחירות, הלוואות
לסיעה ומקדמות

(1) בסעיף 2(א1), במקום "יחידת מימון אחת" יבוא "1.31 יחידות מימון";

(2) בסעיף 3, במקום סעיפים קטנים (א) עד (ב) יבוא:

"(א) (1) המימון של הוצאות הבחירות של סיעה חדשה יהיה לפי 1.31 יחידות מימון לכל מנדט שבו זכתה בבחירות לכנסת, בתוספת סכום השווה ל-1.81 יחידות מימון.

(2) המימון של הוצאות הבחירות של סיעה שנוצרה בכנסת היוצאת עקב החלטה של ועדת הכנסת על שינוי בהרכב הסיעתי של הכנסת ולא עקב בחירתה לכנסת היוצאת של המפלגה שאותה סיעה מייצגת, יהיה 1.31 יחידות מימון לכל מנדט שבו זכתה הסיעה בבחירות לכנסת הנכנסת, בתוספת סכום השווה ל-1.81 יחידות מימון.

(ב) המימון של הוצאות הבחירות של סיעה יהיה לפי מספר יחידות מימון שנתקבל ממספר המנדטים שבהם זכתה הסיעה בכנסת היוצאת בתוספת מספר המנדטים שבהם זכתה הסיעה בכנסת הנכנסת מחולק בשתיים, כשהוא מוכפל ב-1.31, בתוספת סכום השווה ל-1.81 יחידות מימון.

(ב1) המימון של הוצאות הבחירות של מפלגות שהגישו רשימת מועמדים משותפת יחושב לכל מפלגה בנפרד על פי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) בין שחשבון הבחירות מנוהל בנפרד ובין במשותף, לפי הוראות סעיף 13ב(א) או (ב); ואולם תוספת הסכום השווה ל-1.81 יחידות מימון כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) תשולם פעם אחת לכל המפלגות כאמור, והיא תחולק ביניהן לפי שיעור חלקן בפועל בסך הכולל של מימון הוצאות הבחירות הניתן להן לפי סעיפים קטנים (א), (ב) או (ב2).";

(3) בסעיף 4 -

ד ב ר י ה ס ב ר

מוקצים על בסיס הנחה שפרקי הזמן בין תקופת בחירות אחת לאחרת הם ממושכים יותר. לפיכך, מוצע להתאים את הכללים לעניין חישוב הוצאות הבחירות, המקדמות וההלוואות שניתנות לסיעות הכנסת על חשבון מימון הוצאות השוטפות לנסיבות הייחודיות שנוצרו. במקביל מוצע להקל על רשימות מועמדים שאינן מיוצגות בכנסת היוצאת בקבלת מימון להוצאות הבחירות.

לסעיף קטן (א)

נוכח הקשיים האמורים בניהול המשאבים שהוקצו למפלגות, מוצע לקבוע כי בחישוב הוצאות הבחירות והמקדמות יוכפלו יחידות המימון במקדם של 1.31. כמו כן מוצע לקבוע לגבי התוספת של סכום השווה ליחידת המימון שכל סיעה מקבלת כי נוסף על הכפלתה ב-1.31. כאמור, ייווסף לה סכום השווה לחצי יחידת מימון, כך שהסך הכולל של התוספת האמורה יעמוד על סכום

סימן ה': מימון הבחירות

סעיף 14 חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - חוק המימון), קובע את העיקרון שכל סיעה זכאית למימון ציבורי שניתן בשלושה תחומים: מימון הוצאות בחירות בתקופת בחירות, מימון הוצאות שוטפות בתקופת כהונתה של הכנסת ומימון תשלומים לצוות הפרלמנטרי. מימון הבחירות מהקופה הציבורית נועד לאפשר למפלגות לפעול במנותק ככל האפשר מהשפעות של גורמים פרטיים וחותר להשגת שוויון במשאבים בין המפלגות, באמצעות הגבלת היקף המשאבים שמושקעים בשדה הפוליטי. עם זאת, החוק מכיר בכך שפעולה ציבורית יעילה דורשת מנגנון פעולה, יכולת ארגונית, פעילות שיווק ויכולת לקיים דרישה רציף עם הציבור, ולשם כך דרוש מימון ראוי.

עקב קיום שלוש מערכות בחירות בפרק זמן של פחות משנה מתמודדות המפלגות עם קושי ניכר בניהול המשאבים הציבוריים המוקצבים להן בחוק, שכן הם

⁸ ס"ח התשל"ג, עמ' 52; התשע"ט, עמ' 221.

- (א) בסעיף קטן (א1), במקום "70% מיחידת מימון אחת" יבוא "70% מ-1.31 יחידות מימון";
- (ב) בסעיף קטן (א1), במקום "מעשר יחידות מימון" יבוא "מ-13.1 יחידות מימון";
- (ג) בסעיף קטן (א2), במקום "70% מעשר יחידות מימון" יבוא "100% מ-13.1 יחידות מימון";
- (4) בסעיף 7(ג) -
- (א) פסקה (1) - לא תיקרא;
- (ב) בפסקה (2), במקום "מנתה יותר מחמישה חברי הכנסת אך פחות מאחד עשר" יבוא "מנתה פחות מאחד עשר" ואחרי "פי שניים" יבוא "וחצי".
- (ב) על אף האמור בסעיף 3(ב), (ד) ו-(ה) לחוק התפוזרות הכנסת העשרים ואחת, התשע"ט-2019 -

- (1) ביקשה סיעה לקבל הלוואה לפי סעיף 7 לחוק המימון לאחר כינונה של הכנסת העשרים ושלוש, יובאו בחשבון לעניין סכום הלוואה שהיא זכאית לו לפי סעיף קטן (ב1) לסעיף האמור גם הלוואות שניתנו לאותה סיעה בתקופות כהונתן של הכנסת העשרים ואחת ושל הכנסת העשרים ושתיים;
- (2) לעניין הלוואות שניתנו לסיעות בתקופת כהונתה של הכנסת העשרים ואחת יקראו את סעיף 7 לחוק המימון כך:
- (א) בסעיף קטן (ב2), במקום "מהחודש שלאחר קבלת הלוואה ועד תום שלוש שנים" יבוא "מהחודש שלאחר כינונה של הכנסת העשרים ושלוש ועד תום ארבע שנים וארבעה חודשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

שלא יעלה על מחצית מימון ההוצאות השוטפות שהיא מקבלת בחודש, לכל חודש מהחודש שמיום מתן הלוואה ועד לתום שלוש שנים מיום כהונת הכנסת. במקרה רגיל, הסיעה מחזירה את הלוואה באמצעות ניכוי ממימון ההוצאות השוטפות שהיא מקבלת בכל חודש, בתשלומים חודשיים שווים במשך שלוש שנות כהונתה הראשונות של אותה כנסת, ואם בסיום כהונתה של הכנסת נשארת יתרה להלוואה, היא מקוזזת מתשלום המקדמה שהסיעה זכאית לקבל למימון הוצאות הבחירות לכנסת שאחריה.

ואולם, בשל פיזורן של הכנסת העשרים ואחת והכנסת העשרים ושתיים זמן קצר לאחר כינון נמנעה מהסיעות האפשרות להחזיר במהלך תקופת כהונתן של הכנסות האמורות את הלוואות שנטלו בתחילת כהונתן. ללא התיקון המוצע יקוּזוּ מלוא סכומי הלוואות שנטלו הסיעות מהמקדמות שהן יהיו זכאיות להן לשם מימון הוצאות הבחירות הקרובות, וכך לא ייוותר להן תקציב מספיק לקראת הבחירות הקרובות.

בחוק התפוזרות הכנסת העשרים ואחת, התשע"ט-2019, נקבעו הוראות לעניין מימון התמודדות

השווה ל-1.81 יחידות מימון לכל סיעה. הגדלת התוספת האמורה תיטיב יחסית עם הסיעות הקטנות, משום שהן ניצבות בפני קשיים תורמיים גדולים יותר.

מוצע לקבוע כי רשימת מועמדים חדשה תוכל לבקש מקדמה על חשבון מימון הוצאות הבחירות שלה בשיעור של 100% מהשיעור המעודכן של יחידות המימון, במקום בשיעור של 70% לפי החוק הקיים.

עקב הגדלת סכום המימון כאמור, מוצע לקבוע כי לעניין מערכת הבחירות הקרובה, תקרת הוצאות הבחירות לסיעות קטנות המונות לא יותר מעשרה חברי כנסת תהיה פי 2.5 מיחידת מימון אחת לכל חבר כנסת באותה סיעה. כיום, תקרת הוצאות הבחירות לסיעות המונות לא יותר מחמישה חברי כנסת היא עשר יחידות מימון ולסיעות המונות בין שישה לעשרה חברי כנסת - פי שניים מיחידת מימון אחת לכל חבר כנסת באותה סיעה.

לסעיף קטן (ב)

לפי ההסדר הקיים, בשלוש השנים הראשונות לכהונת הכנסת סיעה זכאית לקבל מאוצר המדינה הלוואה בסכום

⁹ ס"ח התשע"ט, עמ' 334.

(ב) סעיף קטן (ג) לא יחול, ויחולו הוראות אלה: הסתיימה כהונתה של הכנסת העשרים ושתיים לפני פירעון הלוואה כאמור בסעיף קטן (ב), לא תנוכה יתרת ההלוואה מהמקדמה שהיא זכאית לה לפי סעיף 4 לקראת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש; לא הגישה סיעה רשימת מועמדים לכנסת העשרים ושלוש, תנוכה יתרת ההלוואה ממימון ההוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת בחודש, ולא יחולו עליה הוראות סעיף קטן (ב)(2) בנוסחו בפסקת משנה (א):

(3) לעניין הלוואות שניתנו לסיעות בתקופת כהונתה של הכנסת העשרים ושתיים יקראו את סעיף 7ג לחוק המימון כך:

(א) בסעיף קטן (ב) -

(1) בפסקה (1), במקום "לכל חודש שמיום מתן הלוואה ועד תום שלוש שנים" יבוא "לכל חודש שמיום מתן הלוואה ועד תום ארבע שנים וחצי";

(2) בפסקה (2), במקום "מהחודש שלאחר קבלת הלוואה ועד תום שלוש שנים" יבוא "מהחודש שלאחר כינונה של הכנסת העשרים ושלוש ועד תום ארבע שנים וארבעה חודשים";

(ב) סעיף קטן (ג) לא יחול, ויחולו הוראות אלה: הסתיימה כהונתה של הכנסת העשרים ושתיים לפני פירעון הלוואה כאמור בסעיף קטן (ב), לא תנוכה יתרת ההלוואה מהמקדמה שהיא זכאית לה לפי סעיף 4 לקראת הבחירות לכנסת העשרים ושלוש; לא הגישה סיעה רשימת מועמדים לכנסת העשרים ושלוש, תנוכה יתרת ההלוואה ממימון ההוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת בחודש, ולא יחולו עליה הוראות סעיף קטן (ב)(2) בנוסחו בפסקת משנה (א)(2):

(4) לעניין הלוואות שניתנו לסיעות בתקופת כהונתה של הכנסת העשרים ושלוש יקראו את סעיף 7ג(ב) לחוק המימון כך:

(א) בפסקה (1), במקום "לכל חודש מיום מתן הלוואה ועד תום שלוש שנים" יבוא "לכל חודש שמיום מתן הלוואה ועד תום ארבע שנים וארבעה חודשים";

ד ב ר י ה ס ב ר

לכל חודש מיום מתן הלוואה ועד תום ארבע שנים וארבעה חודשים מכינוס הכנסת העשרים ושלוש.

לסעיף קטן (ג)

חוק המימון מאפשר קבלת הלוואה מאוצר המדינה במהלך שלוש השנים הראשונות לכהונתה של הכנסת. ואולם, בסמוך לפני יום הבחירות לכנסת, ובכלל זה לאחר אישור חוק התפוזרות הכנסת בקריאה הראשונה, הלוואה תינתן רק אם יושב ראש הכנסת שוכנע כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין על פי המלצת הוועדה הציבורית שהוקמה לפי חוק המימון. מכיוון שהכנסת מתפזרת בסמוך לתחילת כהונתה, וכדי למנוע אי-שוויון בין סיעות שונות בכנסת העשרים ושתיים, מוצע לקבוע הוראה שתאפשר לסיעות שלא קיבלו הלוואה או שלא קיבלו את מלוא סכום הלוואה לקבל עד 80% מסכום הלוואה שהיו זכאיות לקבל לפני אישורו של חוק לפיזור הכנסת בקריאה הראשונה אף ללא אישורו של יושב ראש הכנסת והמלצת

המפלגות המתמודדות בבחירות לכנסת העשרים ושתיים, וההוראות המוצעות בהצעת חוק זו הולכות בנתיב דומה:

1. סיעה שלקחה הלוואות לפי סעיף 7ג לחוק המימון בכנסת העשרים ואחת ובכנסת העשרים ושתיים - הלוואות לא ינוכו מהמקדמה שהיא זכאית לה לשם מימון הוצאות הבחירות לכנסת העשרים ושלוש, והחזר הלוואות יידחה: הוא יחל בחודש שלאחר כינונה של הכנסת העשרים ושלוש ויימשך עד תום ארבע שנים וארבעה חודשים מכינוסה של הכנסת העשרים ושלוש.

2. סיעה שתיקח הלוואה לפי סעיף 7ג בכנסת העשרים ושלוש - סכום הלוואה יגדל כך שהוא יהיה בשיעור מרבי של מחצית מהוצאות המימון השוטפות שסיעה מקבלת בחודש לתקופה של ארבע שנים וארבעה חודשים; בחישוב סכום הלוואה המרבי שתוכל סיעה לקבל בכנסת העשרים ושלוש, יובאו בחשבון הלוואות שקיבלה בשתי הכנסות שקדמו לה. החזר הלוואה יהיה

(ב) בפסקה (2), במקום "שלוש שנים" יבוא "ארבע שנים וארבעה חודשים".
(ג) על אף האמור בסעיף 7ג(ב)(3) לחוק המימון, לעניין קבלת הלוואה בתקופת כהונתה של הכנסת העשרים ושתיים, סיעה שעד יום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019) לא קיבלה הלוואה לפי סעיף 7ג(ב)(1) לחוק המימון או שקיבלה חלק מסכום ההלוואה שהיא רשאית לקבל כאמור, תהיה זכאית לקבל הלוואה אף ללא אישורו של יושב ראש הכנסת והמלצת הוועדה הציבורית, בתנאים האלה:

(1) ההלוואה תהיה בשיעור שלא יעלה על 80% מסכום ההלוואה שהסיעה היתה זכאית לקבל לפי סעיף 7ג(ב)(1) לחוק המימון נכון ליום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019);

(2) הסיעה ביקשה את ההלוואה בתוך עשרה ימים מיום תחילתו של חוק זה.

פרק ב': תיקונים עקיפים ותחילה

15. בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959¹⁰, בסעיף 17ד(ה), במקום "ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020)" יבוא "י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021)".
16. בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973¹¹ -
(1) בסעיף 3(ב2), בסופו יבוא "והכול אלא אם כן נקבע בהסכם האמור כי הוראות סעיף קטן זה לא יחולו";
(2) בסעיף 4(א)4, בסופו יבוא "והכול אלא אם כן נקבע בהסכם האמור כי הוראות פסקה זו לא יחולו";
(3) בסעיף 13ב(ז)2, בסופו יבוא "נקבע בהסכם האמור כי הוראות סעיף 3(ב2) לא יחולו, לא יחולו גם הוראות פסקה זו".
17. תחילתו של חוק זה ביום י"ג בכסלו התש"ף (11 בדצמבר 2019). תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

של בחירות לכנסת העשרים ושלוש, מוצע להאריך את תוקף הוראת השעה בשנה.

סעיף 16 לפי חוק המימון, על סיעה שהיא צירוף של שתי מפלגות או יותר שהגישו רשימת מועמדים משותפת והמקיימות בכנסת סיעה אחת כללים ייחודיים באשר למימון הוצאות הבחירות ולמימון השוטף שהיא זכאית להם. לפי סעיפים 3(ב2), 4(א)4 ו-13ב(ז)2 לחוק המימון, אם נערך הסכם מימון שוטף בין המפלגות שבו מפלגה אחת מעבירה עד יחידת מימון אחת למפלגה האחרת, יחושבו המימון להוצאות הבחירות של כל מפלגה, המקדמה שהיא זכאית לה ותקרת ההוצאות שלה בהתאם למספר יחידות המימון השוטף שהיא זכאית לו כתוצאה מהסכם המימון השוטף ולא לפי מספר המנדטים שהמפלגה זכתה בהם. מוצע לקבוע כי מפלגות יהיו רשאיות להתנות בהסכם המימון על ההוצאות האמורות.

הוועדה הציבורית. בקשה כאמור יכולה להיות מוגשת בתוך עשרה ימים מיום תחילתו של חוק זה.

פרק ב': תיקונים עקיפים ותחילה

סעיף 15 בשנת 2014 נחקקה בחוק התעמולה הוראה המאפשרת ליושב ראש הוועדה המרכזית לקבוע, בכל מחוז שיפוט, יושב ראש אחד של ועדת בחירות אזורית שהוא שופט של בית משפט מחוזי אשר יהיה רשאי לדון בבקשות למתן צווים שעניינם מניעת ביצוע עבירות לפי חוק התעמולה, והכול בנוגע לבחירות לעיריות ולמועצות המקומיות (חוק הבחירות (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2014, ס"ח התשע"ה, עמ' 104). הוראה זו נחקקה כהוראת שעה והיא עומדת לפקוע ביום ד' בטבת התש"ף (1 בינואר 2020). כדי להימנע מפגיעת הוראת השעה במועד שבו לא ניתן יהיה להאריכה בשל קיומן

יוזמים: חברי הכנסת אבי ניסנקורן, מכלוף מיקי זוהר, מאיר כהן, שלמה קרעי, צבי האזור

¹⁰ ס"ח התשי"ט, עמ' 138; התשע"ח, עמ' 677.

¹¹ ס"ח התשל"ג, עמ' 52; התשע"ט, עמ' 221.

